Ч. 110 Середа 20 мая (1 червня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциі дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциі:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Похорон бл. п. Архікн. Леопольда. — Розвязане ради громадскої в Грацу. — Остаточний результат конференций міністерияльних. — З іспаньско-американьскої війни. — Тоаст Фора в Ст. Етієн).

Похорон бл. п. Архікн. Леопольда відбув ся дня 28 с. м. о 4 год. по полудни. Много тисячна товпа людий заповнила всі улиці, котрими переходив похід похоронний до церкви Капуцинів; войско творило шпалір. В церкні поблагословлено тіло і занесено до гробниці. В торжестві похороннім взяли участь: Є. Вел. Цісар Франц Йосиф, князь Фридрих Генрих пруский в заступстві німецкого цісаря і прочі репрезентанти пануючих монархів, члени цісарскої родини, відтак найблизше окружене цісаря і цісаревої, президенти обох палат Ради державної, Видїл краєвий, бурмістр міста Відня і ґенераліция.

Правительство розвязало раду громадску міста Граца за ухвалене резолюциї в звістній справі здеґрадованя резервових официрів і іменованя Гляйспаха президентом висшого суду в Грацу, а ведене справ громадских повірило старості бар. Гаммер-Пурґсталь. Дня 28 с. м. о 3 год. пополудни явив ся Гаммер-Пурґсталь у бурмістра і переняв від него урядоване. Бурмістрови заказано навіть скликати раду громадску, щоби їй подати до відомости еї розвязане та порадити ся з нею в справі рекурсу. Члени ради громадскої мають бути письменно повідомлені о розвязаню ради.

З Відня доносять, що остаточний результат конференций міністерияльних в Будапешті єсть лиш такий, що справу австро-угорскої угоди постановлено відрочити аж до осени. Здає ся, що ґр. Тун не приняв супротив бар. Банфі'го ніякого зобовязаня, хоч би лиш в напрямі нарад над предложенями угодовими в комісиї, тим більше, що сесия ради державної, котра має завтра (в середу) розпочати ся, зачне ся мабуть новою галабурдою з причини розвязаня ради громадскої в Грацу.

Вість о якійсь битві коло Сантхаґо де Куба не потвердила ся доси. Звістно лиш тілько, що фльота адмірала Сервери стоїть все ще в порті коло згаданого міста а Сервері удало ся лиш висадити на Кубу 800 артилеристів і вояків від інжинїрії та вислати в глубину острова 20.000 карабінів, богато пушок і велику масу муниції. І то вже єсть великий успіх Іспанців на Кубі.

Американці мають великий клопіт з армією. Множество охотників не має доси анї мундурів анї обуви анї оружия; о якійсь вправі в уживаню оружия нема й бесїди. Так само єсть великий брак наметів і шоломів від сонця. До Standard-у доносять з Америки: Мек Кіплї інспекціонував оногди в Фальчерч (Fallchurch) другий корпус армії зложений з 13.000 охотників і перекопав ся, що значний процент вояків не має зовсім нїякого оружия; цілі полки виступили без мундурів. Президент сам сказав, що приготовленя до війни дуже недостаточні, тим більше, що охотники в Тампа Кампомас знаходять ся в такім самім положеню. Внаслідок того єсть річию просто неможливою вислати 20.000 войска до Порторіко. В Тампа стоїть 26 кораблів перевозо.их, котрі готові до 48 годин пустити ся в дорогу.

В Ст. Етієн відбуло ся вчера відкрите памятника для погибших у війні в 1870 р. По відкритю відбув ся пир, на котрім президент републики, Фор, виголосив тоаст, в котрім сказав, що з великою приятностию констатує, що становище Франциї через союз з Росиєю так скріпило ся, що Францию слухають вже в раді держав, коли она забирає голос в справі мира або в справі оборони своїх власних інтересів і прав. Фор висказав свій жаль, що межи Іспанією а Сполученими Державами вибухла війна, мимо того, що держави европейскі старали ся не допустити до неї. Він висказав бажане, щоби неутральним державам могло удати ся завести знову мир. Дальше сконстатував Фор, що становище Франциї і еї відносини до держав заграничних зискують собі щораз більше поважане і довіре та суть доказом, що демократия виборола то собі тим, що держить ся ідеальних цілий і цивілїзациї та що має почутє одвічальности. Наконець тоастував Фор на сполучене всїх Французів, щоби допомогти до побіди політиці, котра не щадить ніяких жертв для армії і маринарки в інтересі удержаня і скріпленя мира. Тоаст Фора нагороджено ентузиястичними оплесками а опісля зроблено президентови велику овацию.

Новинки.

Львів дня 31-го мая 1898.

— **Відзначеня.** Радник львівского Наміснитцтва п. Едвард Горецкий одержав ордер зелізної корони третої кляси.

— **Є. Е. п. Намістник** ґр. Лев Пінїньский прибув в суботу зелїзницею на стацию Борки велікі, де его вижидали: маршалок скалатского повіта п. Евст. Загурский, староста скалатский п.

„Золотом тобі нарід заплатить“.

(Л. К. Лазаревича. — З сербского.)

(Конець).

І Благой знов вибіг з мегани. Однако коли вернув, то сим разом на его лици не було ні слїду знетерпеливленя, противно бездушна веселість виглядала з его очий, з котрих — як говорять мої земляки — починала нарувати радія.

— Що то була за кобила! Правдивий рисак! Майстер запряг еї одного разу до паки з товарами, а сам вскочив на еї хребет. Але заки дістав ся за ворота, вже лежав на земли, пака на нїм, а ми.... ми.... І чого лежать тут ті сїрники.... оназ вже цілком змокріли....

Капітан вже давно єго не слухав. Єго гадки полетїли далеко, аж геть до Княжеваца, де его жінка, дожидаючи цїлковитого повороту до здоровля, перебувала в домі своєї матери. Але тепер волочили ся в тамтих сторонах шайки Черкесів, і музок капітана почали гризти страшні здогади. Всїлякі зьвіреркі учинки, яких звичайно допускали ся ті любимці Европи, ставали єму живо перед очи і чим раз тревожнійша непевність стискала серце. Від часу як розпочала ся війна, дістав лише два листи від жінки. В обох писала, що скоро лиш дитина прийде на сьвіт, а она сама прийде до сил, поспішить з ним получити ся. Але від послїдного листу минуло пять тижднів, Турки дійшли вже до Тресибаби.... І ось бачить в дальшій хоробливій уяві, як Черкеси бурять его дім, підпалюють ліжко, на котрім лежить недужа жінка, між тим як він жде тут еї приїзду! В груди чоловіка дрожить якась струна, непевна, як случай, котра називає ся „причутем“. Той, що грає на льотериї, має звичайно перед кождим тягненем причуте, що виграє, але по тягненю ніколи не дивує ся, коли зазнає заводу. Але коли упаде і на него сліпий случай, то старає ся тоді пересьвідчити цїлий сьвіт, що з гори о тім знав, бо всьо складалось ему иначше як звичайно.

Тому й капітан Атанас вже третий раз спішить до пристани на стрічу парохода, хоч командант глядить не радо на відпустку, бо за кождим разом здавалось ему, що не оминить его причуте. Але тепер приходить ему на гадку, що пароход цілком не приїде. Отже попадає в стан горячкового роздразненя, в якім був Благой від рана і дає волю гадкам, задержуючи ся на найбільше сумних. Бачить себе в роднинім місті Княжевачу; ось стоїть вже перед дверми свого дому, сїдає під оріховим деревом, засадженим в дни, в котрім побачив сьвітло дня. Тут спочивають тлїнні останки родичів, тут против всїх перепон получив ся обручкою з улюбленою дївчиною. О! як всьо дороге ему, як миле! Любить давні спомини і старі памятки, однако они всї гаснуть перед пречудним лицем молодої жінки і несьмілою надією, що може вже став батьком.... і .... Але нї, не може бути! Атжеж і Турки люди....

Повів рукою по чолї, немов би хотїв розігнати страшні гадки.

— Майстер, хто знає, як би він тїшив ся, колиб була ожеребила ся — оповідав дальше Благой — честне слово! — бо то було чудо, не кобила! Ех, алеж бо й....

Капітан уважав тілько на его слова, кілько й на правильний рух маятника при стїнним годиннику. Нї перше, нї друге не перервало ходу гадок, що все снували нові образи.

Ось тепер бачить, як горить хата а з нею і цїла улиця, завалена дорогими памятками.

Вже було добре по півночи, коли вкінци упав на лавку під вікном, кинувши послїдний погляд на лямпу, що чим раз темнїйше сьвітила і сильнїйше коптїла та на Благоя, що вже добре хропів з. звішеною на груди головою і витягненими руками, немов би сидїв на кізлї і держав поводи.

Однако дармо силував ся заснути; шайки Черкесів проганяли сон з его очий. Аж над раном почала его томити дрімота, коли нараз нічну тишину заколотив рівномірний лоскіт колїс та крики матрозів, що стояли на помості парохода, мірили глубину ріки; а зараз за тим острий свист розбудив розіспану в пристани службу.

Капітан зірвав ся на рівні ноги; шабля розпялась ему і з бренькотом упала на землю.

Шидловский, староста тернопільский п. Завадский, богато доохрестної шляхти, духовеньство, рада громадска і т. д. Кінна бандерия супроводила п. Намістника до Колодіївки, куди поїхав в гостину до маршалка п. Загурского, а звідтам дальше до Скалату. В Скалаті повитали п. Намістника вистрілами з моздірів і музикою. По привітних промовах при триюмфальних воротах, удав ся п. Намістник до староства, де приймав представленя і уділяв авдиенциї, а відтак відвідав властителя Скалату, посла дра Маврикія Розенштока. Звідтам удав ся на візитацию народної школи, по котрій відбув ся обід в честь п. Намістника в сали Ради повітової. По пятигодиннім побуті в Скалаті, від'їхав п. Намістник до Грималова. — До того місточка прибув п. Намістник о годині $5^3/_4$ пополудни, витаний численно зібраним народом при триюмфальних воротах. Промавляли: директор місцевої школи, віцебурмістр і місцевий греко-кат. парох о. Малишевский в імени духовеньства. По короткій відповіди розмавляв п. Намістник з кождим з сьвящеників, а найдовше з о. Чачковским, деканом з Товстого. По промові одного члена жидівскої віроісповідної громади і одного селянина, поїхав п. Намістник до своєї палати, де повитали его офіциялісти і двірска служба. Вечером було місто ілюміноване. В понеділок відбув ся у гр. Пінїньского великий обід. Нині, ві второк рано, відвідав п. Намістник народну школу в Грималові і від'їхав відтак на люстрацию староства до Тернополя.

— З перемиской епархії. Дійстними катихитами іменовані оо.: Кипр. Хотинецкий при женьскій видїловій школї і Володим. Терлецкий при мужескій видїловій школї в Ярославі. — Завідательство парохії Вовче горішнє одержав о. Ів. Титар.

— З руского товариства педаґоґічного. III. Засїданє головного видїлу руского товариства педагогічного відбуло ся в суботу 14 мая 1898. 1) Відчитано і принято протокол з II. засїданя, відтак секретар подав членам Видїлу до відомости, котрі з постанов попередних засїдань і Загального збору членів дотепер уже виконані; — 2) п. В. Білецкий іменем третої комісиї предложив Видїлови під розвагу дальші способи побільшеня запомогового фонду для учителів. По обговореню їх принято і поручено комісиї перевести їх в дїло. — 3) Позаяк від 6 цьвітня до 14 мая минуло вже 5 недїль, а ц. к. Намістництво не спротивило ся зміні статута і по мисли закона о товариствах з р. 1867 уважає ся статут за принятий, рішено звернути ся до філїй з завізвом до заснованя в міру можности інститутів і педагогічних кружків. — 4. П. Мостович підніс справу видаваня товариством для дїтий книжочок патриотичного змісту і поставив внесене, щоби на такі книжочки розписати конкурс. В цїли докладнїйшого визначеня стремлїнь таких книжочок, відложено сю справу до порішеня на найблизшім засїданю. — 5) Голова відчитав письмо митрополичого комітету для обходу цїсарского ювилею з просьбою о висланє до комітету свого відпоручника. Видїл вибрав своїм відпоручником п. Е. Харкевича, директора акад. ґімназиї.— 6) Принято до відомости, що тернопільска філїя прислала 50 зр. титулом належної половини членьских вкладок.

— Підмоги з краєвого фонду. На будову доріг призначив Видїл краєвий дальші підмоги отсим видїлам повітовим: Добромиль на дорогу Коростенко-Кузьмина 4000 зр., Косів на дорогу Косів-Ясенїв вижний 6000 зр., Турка на дорогу Турка-Чорна 4000 зр., Старемісто на дорогу Лаврів-Мшанець 4000 зр., Калуш на дорогу Калуш-Копанка 1000 зр.. Збараж на дорогу Збараж-Підволочиска і Збараж-Бережниця 4185 зр. 5 кр., Рудки на дорогу Рудки-Судова Вишня 2000 зр., Стрий на дорогу Слобідка-Соколів 7000 зр., Товмач на дорогу Товмач-Богородчани 3000 зр.. Жидачів на дорогу Журавно-Стрий 1500 зр., Коросно на дорогу до купелевого заведеня Івонич 600 зр., а крім того видїлови повітовому у Львові безпроцентову позичку 5000 зр.

— Сегорічне лїто заповідає ся дуже бурливо. Холод, що панує від недїлї в Галичинї, є наслідком градових туч, що від 18 до 25 мая пронесли ся день по дни понад чеським Карконошами. В деяких місцевостях як Часлав, Колин, Клядрава, Хрудим і др. град величини оріхів і курячих яець знищив поля і сади до крихти. Громи убили кількапайцять людий.

— Недостача надзору в шпитали. Минувшої середи з вікна I. поверха в головнім шпитали з видїлу положничого, кинула ся молода жидівка Хая Чорих Мундштук на подвіре і потовкла ся так тяжко, що за годину померла.

— Сумна пригода лучила ся дня 25 мая в Витилївцї, кіцманьского повіта на Буковинї. Річ була така: Молода і гарна дївчина, дочка витилївского коваля Емілїя Брандль, навязала любовні зносини з п. Антоном Ґутовским, (як сей представив ся їй) економом. Родичі панночки годили ся на се подруже, однако брат еї, народний учитель, вивідавши, що нареченый не є економом, а звичайним льокаем, на тиждень перед вінчанем рішучо супротивив ся сему подружю, мотивуючи свое супротивлене тим, що він, яко учитель нїяк згодити ся на се не може, щоби его будучий шваґер був слугою і майже примусом вимiг се на своїй сестрі, що та дала ему слово, що за него не вийде. Давши братові слово, дотримала его, і дня 25 мая отруїла ся вітріолем. Всяка поміч показала ся вже безуспішною.

— Божевільство в часї похорону. На Угорщинї в селї Кісеис тамошний селянин Петро Кощтан в часї похорону своєї доньки нагло збожеволїв. Участникам похорону почав грозити, кинув ся на сьвященика, видер ему з рук требник, а відтак замахнув ся до него косою. Люди заступили сьвященика, а божевільний звернув ся з скосою против своєї жени і ранив еї смергельно. Вкінци напав на тещу, котрій завдав 16 тяжких ран. По тих божевільних подвигах утїк, однак в коротцї его приловлено і відставлено відтак до дому божевільних.

— Хлопець убийник. Російскі часописи доносять: В Акерманї ходив до школи 13-лїтний хлопець Володимир Іванов, великий логин і збиточник. Сими днями, коли его викликав учитель Юнцов, а Іванов, як звичайно, не умів — велїв ему учитель за кару вийти за двері. В кілька хвиль пізнїйше Іванов без позволеня увійшов до кляси і приступив до Юнцова зі словами: „Простіть!“ Учитель спитав его, хто ему позволив вернути до кляси, а тоді Іванов витягнув довгий кухонний ніж і пхнув Юнцова в черево. Юнцов упав і зімлїв, бо рана була така страшна, що аж внутрености вийшли на верх. Молодий убийник обернув ся відтак до товаришів в клясї, і грозячи ножем, крикнув: І кождому з вас зроблю то само! По тих словах вийшов спокійно з кляси і пішов до дому. Коли повідомлена о тій пригодї полиция прийшла по Іванова до его дому, застала его, як він спокійно обідав. Вітцеви, що не знаючи о нїчім, спитав сина, що зробив, відповів молодий злочинець: Я не зробив нїчого злого! Чого завзяв ся на мене? — Молодого убийника арештовано.

— Помер о. Сильвестер Гардзиньский, парох в Середопільцях, дек. холоївского, львівскої аепархії, минувшого місяця, в 73-ім роцї житя, а в 40-ім сьвященьства.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Кілька слів про управу гречки. Гречка грає важну ролю в господарстві рільнім і домашнім, але мимо того управляють еї досить мало, не так може длятого, мовби то

Благой неспокійно порушив ся.

— Ще не час, брате — буркнув, зробивши руками такий рух, немов би натягав узду. По хвили спав вже твердим сном.

Капітан в мих ока опинив ся на дворі. Не ставало ему віддиху в грудях, невисказаний страх морозив кров в его жилах. Пігнав скілько мав сил до пристани, вхопив перший за линву, кинену на берег з наближаючого ся поволи корабля, але ледве почав еї обвивати довкола стовпця, вбитого в землю, коли его очи добачили в товпі женщину, що високо підносила понад голову завинене в подушці немовля. На той вид кинув капітан линву служ-бі, здивований его поведенем і скочив наперед з таким розгоном, що трохи не скупав ся в зимній воді. А коли жінка з поміж глоти і гамору опинила ся в его обіймах а відтак подала ему сина, вкрили наперед сльози, а відтак поцілуї пухке личко дитини, котра ані не гадала противити ся повитаню не баченого ще нїколи вітця.

Плакала й жінка — то розуміє ся само собою — помагала їй ще й друга старша женщина — бо й то конечне — аж вкінци почала плакати дитина.

Щасливе подруже минули скоро міст і подали ся на бік, лишаючи вільний перехід иншим подорожним.

Тисяч питань насувало ся капітанови на уста, але він мовчав, бо не знав від чого зачати.

— Отже жиєш! — скрикнув вкінци, коли прийшов до слова і вхопив еї за руку, немов би хотїв лїпше пересьвідчити ся о дійстности. І той маленький! Ах, ти, ти вояче! А як страшні гадки приходили менї до голови! Боже мій, Боже!

Обтер лице рукавом і не випускаючи з рук дитини говорив дальше:

— Я цїлком певне знав, що приїдеш.... А мати?

Аж тепер добачив стару жінку і підбіг до неї привитати еї.

— Слава Богу, що ви живі і здорові; всьо складаєсь нам так щасливо.

Стара женщина голосно розплакала ся.

— Ох, сину, далеко нам до щастя! — Таж ми остали без хати і без даху над головою!

Капітанови здавало ся, немов би ледяна рука стиснула его за серце. — Стиснула і нагле пустила, бо его погляд упав на чоловіка в одязї простого вояка, що штигулькав через міст. Той чоловік мав утяту лїву руку і праву ногу.

— Мовчіть! — крикнув капітан зі страхом і віддавши чим скорше дитину жінцї підбіг до нещастного, вхопив его під рамя і доміг переступити відірвану від моста дошку.

— Чи ти, вояче, син кітляря Благоя?

— Прошу, капітане! — відповів запитаний простуючи ся на кули і поздоровлюючи по войсковому. Але куля зрадила его і бідняга, аби не упасти, вхопив ся якоїсь панї, що несла песика. Панї відскочила на бік з криком страху.

— Твій отець жде тут на тебе. Піду сказати ему, що ти приїхав.

Позаяк яснїюча зоря розпорошила вже нічну пітьму звернула та подія загальну увагу на себе. Отже скоро капітан побіг до мегани, аби збудити Благоя, розступили ся присутні і зробили місце калїцї, хорошому, вродливому хлопцеви, з мужескими чертами лиця і сумним усьміхом на устах. Він мав всьо: силу, здоровле, красоту, а однако — нещасливійший від нуждаря, подобав на чарку з дорогоцїнного кришталу, що еї стовкла неуважна рука...

Ішов поволи наперед, зараз за ним жінка капітана з дитиною і матерію, а дальше прочі подорожні мовчки, немовби брали участь в якійсь торжественній процесиї.

В тій хвили вибіг Благой без шапки з мегани. Капітан скочив до него і хапаючи его за руку, скрикнув:

— Стійте! Тяжко ранений! Дуже тяжко!

— Як тяжко?... Хто то сказав?... Таж маю лист!... Єго приятель Йоле...

Кидаючи неспокійні погляди на всї сторони, минув калїку і ставувши перед громадкою подорожних, спитав:

— А деж, він?

— Тату! зойкнув жалістно молодець, обертаючи ся на одній нозї, і опираючи ся на кули. — Тату, та я тут!

Благой кинув ся назад з скоростию блискавиці, станув перед сином, вдивлював ся в него — вдивлював і нараз повалив ся на землю немов би его грім побив.

Присутні поспішили з помочию нещастному; скроплено его водою, панї з песиком дала ему понюхати якихсь капель з фляшинки. Благой скоро вернув до сьвідомости, зірвав ся з землї, обтряс воду з себе і приступивши до сина притискав его до грудий, тулив его так пристрастно, немов би бояв ся на ново его втратити.

Довгу хвилю не випускав одинака з обіймів, а пізнїйше вдивляючи ся ему просто в очи,

єї управа була трудна і сама ростина вибаглива, або мовби єї ужиток був лиш малий, але мабуть найбільше длятого, що гречка в порівнаню з білим збіжем єсть у нас в Европі недавною ростиною господарскою. Стародавні народи европейскі єї не знали. Гречка росте дико в Манджуриї над Амуром і над озером байкальским і аж в середних віках дістала ся она через Татарів до Росиї а звідси і дальше до західної Европи. З гречки, як звістно, роблять головно кілька родів круп а відтак і муку, з котрої роблять пражуху і клюски та випікають паланички т. зв. гречанники, але хліба з неї печи не можна, бо тісто з неї не кисне. В рільнім господарстві єсть гречка важна длятого, що не вимагає дуже доброї землї, удає добре на легких і голодних ґрунтах, де по бараболи ячмінь і овес не удають ся; 4-ий або 5-ий рік по погноєню єсть найлїпший для гречки. Гречка не зносить студени, але длятого, що для свого розвою не потребує більше як три місяцї, удає ся навіть в студенім підсоню і в гірских сторонах. Задлятого єсть она також дуже добра в потребі на другий засів, коли якесь збіже треба переорати. Гречку сіє ся звичайно від половини мая до половини червня. Цьвіт єї дає дуже богато поживи пчолам, а що она борзо і буйно росте, то не дає розрастати ся всїлякій хопті і особливо чистить поле від пирею. Давнїйше сїяно гречку також на зелений гній, але тепер вже того нїхто не робить, бо вовкиня (люпін) і серделля до того далеко лїпші. Гречка удає ся знаменито на новинах і корчунках та підготовляє ґрунт дуже добре на озимину; попіл для неї дуже придатний і длятого удає ся она знаменито на торфовисках, котрі передтим спалено. Але з другої сторони она й дуже вражлива на всїлякі зміни воздуха; сухі вітри всхідні і горячі полудневі найбільше їй шкодять; они до кількох годин стають ся причиною, що гречка вяне і всї цьвіти на нїй відпадають. Частї зміни воздуха суть причиною, що ледви раз на 4 або 5 лїт знаменито удасть ся, а то єсть також одною з тих причин задля яких єї мало сіють. Найлїпше для неї, коли з початку суть сухі а теплі вітри, пізнїйше теплі дощі, а тишина, коли она цьвите. Під гречку майже нїколи не гноїть ся, але суть сторони, де гноять обірником, а тогди жито по нїй знаменито удає ся. На морґ сіє ся 16 до 20 ґарців. Збирає ся єї з кінцем серпня або з початком вересня, іменно тогди, коли більшість зерна зчорніє. Чекати довше було би зле, бо гречка дуже неодностайно дозріває, а доспіле насїнє легко відпадає. Гречку косить ся і лишає ся 3 до 4 днї на покосах а відтак єї вяже ся а відтак лишає ся ще єї на 8 до 15 днїв, щоби добре висхла. Перед звоженєм треба єї що добре обсушити, бо вохка звезена до стодоли, легко плїснїє і стає стухлою. При накладаню на вози треба бути дуже осторожним, щоби не викришити за богато зерна.

— **Помідори, звані також томатами або райскими яблоками** війшли нинї по містах дуже в звичай і платять ся далеко лїпше як ранні бараболї. За середний кошик помідорів можна у Львові легко взяти 1 зр. до 1 зр. 20 кр., а що помідори легко удають ся в ґрунтї, і не вимагають великого заходу, то добре би було, щоби і селяни близько міст їх садили. Помідори належать до того самого рода ростин що і бараболя або тютюн, а овочі їх, звичайно красно червоні, величини иногдї і за кулак, уживають ся на зупи і на соси та на приправи до страв. Помідори виводить ся з насїня, котре садить ся у вазонках або скринках в хатї а під конець мая пересаджує ся в городї на грядку, котра була перед роком погноєна. Щоби помідори були красні і богато родили, садить ся їх в шпалїр, котрий робить ся так: Три палики на 80 центиметрів високі вбиває ся в землю на 2 метри від себе і через всї палики обводить ся три дроти один понад другим, перший на 20 центиметрів від землї високо, другий на 30 центим., а третий на 30 центим. По під ті дроти садить ся помідори на 8 центим. один від другого. Скоро помідори доростуть до першого дрота, привязує ся їх до него, але так, щоби галузки були добре розложені. Всї за густі галузки треба відтяти. Щоби помідори красно росли, треба їх добре підливати, але скоро зачинають цвисти, то треба перестати підливати; аж коли овочі станут як оріхи великі, треба їх знову добре підливати. Щоби овочі були великі, треба всї бічні пагони відтинати, а щоби добре і борзо дозрівали, треба їх виставляти на сонце і длятого відтинати все листє, котре би їх заслонювало від сонця.

— **Як поправити конї, призначені на продаж?** Щоби поправити конї, призначені на продаж, уживають несовістні торговельники арсенїку. Поминувши вже то, що арсенїком, котрий єсть дуже сильною отруєю, можна конї потроїти, і що арсенїку не так легко купити, спосіб сей єсть і для самих коний шкідливий і єсть простим обманьством, бо кінь годований арсенїком, через якийсь час буде що правда красно виглядати, але коли опісля не дістане арсенїку, дуже борзо змарнїє і так ослабне, що анї не буде здібний до роботи, анї не можна буде его продати і бодай відобрати назад видані за него гроші. Далеко лїпший має бути той спосіб, якого уживають господарі в Данії. Они годують конї сушеним насїнєм кропиви; домішують що дня, рано і вечером, до вівса по жмени насїня кропиви. Конї набирають від того більше мяса а волос стає гладкий і сьвітить ся так як би шовк. Досить лиш три рази на тиждень погодувати коня рано і вечером насїнєм кропиви, а успіх буде знаменитий. Так бодай доказує один Нїмець з Нїксдорфу. Спосіб дуже простий, о насїнє кропиви не трудно, оно нешкідливе і спробовати можна.

Переписка господарска.

І. К. в Заб: Єсть тільки пород і відмін овець що годї нам їх тут всїх вичисляти. Часте мішанє овець одної породи з вівцями другої породи витворило всїлякі мішанини, з котрих деякі як н. пр. меріноси в Австриї опісля майже зовсїм звели ся. Головно розріжняємо слїдуючих пять рас: 1) Вівцї з короткими хвостами (нїмецкі, рогаті степові і безрогі побережні); — 2) з крутими рогами (угорскі з рогами загненими до гори і семигородскі з рогами загненими в долину і полуднево росийскі, кримскі); — 3) вівцї клапоухі (льомбардскі, берґамскі, дуже добрі на молоко); — 4) середно- і західно-европейскі (швайцарскі, італїяньскі, французскі, іспаньскі меріноси): — 5) анґлїйскі. При виборі рас і пород та відмін уважає ся головно на то, чи вівцї добрі на вовну, чи на мясо або чи на молоко. Годованє овець на вовну нинї у нас вже не виплачує ся; ще найлїпше держати вівцї на мясо і на молоко.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Льондон 31 мая. Вашинґтоньский кореспондент Daily Telegraph-у довідує ся з жерела стоячого близько департаменту державного, що пороблено вже важні кроки в справі анґлїйско-американьского союза.

Вашинґтон 31 мая. Секретарият маринарки одержав депешу від віцеадмірала Шлї'я, що іспаньска фльота все ще стоїть коло Сантхаґо де Куба.

Ню-Йорк 31 мая. Tribuna доносить, що ґен. Шафтер в Тампі одержав приказ забирати на кораблї як найбільшу часть правильного войска і всї полки охотників, котрі вже вповнї узброєні. Ескадра Самсона буде ту експедицию супроводжати і під єї охороною має ся відбути єї висадженє на беріг.

Білград 31 мая. Межи Піротом а Царибродом розірвала вода наслїдком хмаролому 600 метрів насипу на зелїзници. Висланий подорожним на поміч поїзд наїхав коло Ралї на поїзд тягаровий і наслїдком того покалїчило ся трох людий зі служби зелїзничої. З подорожних нїхто не потерпів.

немов би єго очи не сьміли низше поглянути, де були колись рука і нога, сказав:

— Слава Богу, що живеш, всьо инше дурниця! А то — і діткнув кулю рукою — то нарід золотом тобі заплатить! Правда, братя?

Присутні присунули ся близше до кітляря і в один голос притакнули єму.

— Ось я перший даю — відозвав ся капітан і почав перешукувати кишенї, але найшовши в них ледве кілька дрібних монет, докінчив: — Я перший даю годинник з ланцушком. Бери, брате!

— Дякую, пане капітане! — вицїдив вояк, кланяючи ся по войсковому. — Держіть тату, я не маю руки.

— Від мене маєш люльку з бурштином. Коштувала два дукати — відозвав ся хтось з публики.

— Дякую, брате! Возьміть, тату!

— А ось маєш на тютюн! — крикнув хтось инший, подаючи єму кілька дукатів.

Вояк опираючи ся з напруженєм на кули здоймив шапку і надставив єї даючому гроші.

— Дякую, брате. Подержи, тату!

З черги підходив кождий з присутних до шапки і вкидав в неї свій даток.

Калїка повтаряє заєдно: „Дякую, брате! Дякую, брате!“ — але єго голос чим раз більше знижував ся, замирав в грудях. Все одні і ті самі слова подяки набирали постепенно в єго устах наголосу, з яким вимавляють їх слїпі діди, що волочать ся по ярмарках, і він сам перший раз починав розуміти, цїлком ясно, що від тепер бути єму хиба нуждарем і жебраком! І з очий молодця покотили ся сльози, тихі буйні сльози немов маєвий дощ....

— Адїть, адїть — крикнув Благой. — Для такої марниці плаче! Великі річи, нога! Таж она тобі знов.... — трохи не сказав „відросте“, але ще в час опамятав ся — то всьо знов тобі.... А! кажу тобі, що за то всьо нарід золотом тобі заплатить!

І нагле залив ся голосним, ревним плачем.

— До чого менї то всьо? — крикнув, кидаючи шапку з дарунками на землю і підоймаючи благаючий, майже непритомний погляд на небо, немов би звідтам дожидав відповіди.

— Ходім звідси! — попросила капітанова. — Тут нещастє, а ми.... — обіймила одним поглядом здорові ноги чоловіка і округле личко сина — ми, Богу дякувати, щасливі, дуже щасливі!

Благоя з сином і з дарунками відвезено повозом до міста. Якийсь час люди милосердного серця подавали їм щедру милостиню, але всьо на сьвітї має свій конець, всьо з часом холоне, гасне: одушевленє, почутє обовязку, любов, співчутє!

* * *

Капітан по скінченій війнї вибудував собі новий дім на давнім місци в Княжеваци. Він вправдї не виглядає дуже величаво, але господиня того дому завсїди весела, а єї синок здоровий і уміє вже торгати вітця за вуси.

Благой повтаряв ще якийсь час: „Золотом тобі нарід заплатить!“ — пізнїйше змінив то на: „Бог тобі за всьо заплатить!“ — а вкінци розпив ся і умер. Єго син побирає „запомогу“ з фонду інвалїдів і — жебрає.

Можете єму — як ласка — також щось жертвувати.

А моєю милостинею для него нехай буде отсе оповіданє.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).